

VOORSTELLING VAN DE WEEK

MARIJS BOULOGNE maakt komaf met seksisme in 'Marzipan or Plexi'

Vrouwen die mannen haken

Zo zoet als marsepein, zo ongrijpbaar als achter plexiglas. Zo is soms de vrouw. En ook theatermaakster Marijs Boulogne. Met haar hoogsteigen logica en prikkelende fantasie zet ze een bijzonder scherp vrouwbeeld neer. Op het WoWmenfestival, over gender en vrouw, presenteert ze *Marzipan or Plexi*, een Engelstalige sprookjes-musical over een zee-meermin, een aanstaande moeder en een zombieprins.

DOOR LIV LAVEYNE

In een paleis heeft de laatste telg van een duistere koningsfamilie slechts één grote hobby: een diepzeeaquarium. Hier leven de mooiste creaturen uit de zee. Onder hen Plexi, een sensuele zeemeermin. Ondertussen moet de prins wel een bruid hebben, maar wie wil met hem nu trouwen? En dan verschijnt de mooie Marsepein ten tonele...

■ Een zingende zeemeermin en een koor van visjes maken van *Marzipan or Plexi* een heel toegankelijke voorstelling. De vissenkostuums zijn gehaakt van glinsterende stoffen in allerlei kleuren.

Onderwaterfantasie

Als kind al verzon Marijs Boulogne schamteloos en naar hartenlust verhaaltjes voor al wie zin had om te luisteren. "Ik hou van het creëren van een fictieve waarheid die iedereen kan doen lachen. Maar ik haat liegen. Dat is namelijk iets heel anders. Kunst maken is voor mij net heel erg niet liegen. *Marzipan or Plexi* gaat voor mij over de vruchtbare vrouw en haar kinderwens en zwangerschapsvrees", zegt Boulogne (31). "Het gaat over seksisme, de strijd tussen de seksen en dus ook over (politieke) macht en zelfs het (Belgische) koningshuis. De levende muze voor dit stuk was prins Laurent van Saksen-Coburg, vooral in de tijd dat hij meer in honden geloofde dan in mensen. Hij stond model voor de zombieprins. Verschillende fanta-

siën verenigen zich in dit stuk. Een psychiater zou er waarschijnlijk een dik boek over kunnen schrijven, maar het gemakkelijkste blijft om zelf met het stuk te komen lachen."

Marzipan or Plexi vermengt dans, zang en poppentheater in een onderwatermusical, met een zingende zeemeermin en een koor van visjes. Toegankelijkheid is voor Boulogne geen statement, maar een evidentie. "Gewoon duidelijk en hilarisch goede stukken, die jaren meegaan en zichzelf verkopen zonder extra middelen aan promotie, zulke stukken zijn blijkbaar zeldzaam. Anders zouden anderen mij niet voortdurend vragen: 'Hoe doe jij dat toch?' Het is nochtans logisch: maak gewoon een populair stuk, in plaats van hermetische kunststilletjes op scène te zetten." Boulogne situeert haar verhaal

MARIJS BOULOGNE:

Dit stuk gaat over seksisme, de strijd tussen de seksen, vruchtbare vrouwen en zwangerschapsvrees

niet toevallig in een onderwaterwereld. "Communicatie, waar het allemaal om draait in het samenleven, is gemakkelijker onder water. Vissen en andere zee-levens communiceren via trillingen en elektriciteit, omdat water beter geleidt. Hun samenwerkingen verlopen vlot. Voor mij zouden vissen perfect in de politiek mogen

en de wetten verzinnen die ook voor mensen gelden."

De vissenkostuums waarin Boulogne haar performers hult, zijn gehaakt van glinsterende stoffen in allerlei kleuren. De prins op de scène is een pop, met gehaakte ingewanden en een stoffen hart.

Daar haakwerk komt wel vaker terug in het werk van Boulogne.

"Gehaakte massa's zijn licht en samendrukbaar, dus transporteerbaar. Daar moet je als maker aan denken als je wilt dat je stuk goedkoop kan voortleven en spelen op verplaatsing. Haken geeft je bovendien de mogelijkheid om zelf je decor te maken uit restjes: gewoon door de verschillende materialen, draden en stoffen, op gelijke wijze te verknippen en met elkaar weer te verbinden."

Arm theater, rijk aan fantasie

Zeven jaar geleden verbaasde Marijs Boulogne met haar afstudeerproject *Endless Medication*, door rechtstreeks van de schoolbanken van het RITS door te stoten naar het Kunstenfestival-desarts en de selectie van het Theaterfestival. In die voorstelling figureerden een watermeloen, een plastic baby, een zaklamp en een accordeon in een mystiek verhaal vol broeierige, vrouwelijke seksualiteit. Later volgde onder meer haar reeks *Excavations*, waarin ze een minutiek gehaakte baby pop anatomisch ontleepte. De afgelopen jaren leek het echter wat stil geworden rond Boulogne. Althans in Vlaanderen, want in het buitenland was ze wel succesvol. In Ljubljana maakte ze de Balkanversie van *Endless Medication* in het Servo-Kroatisch en Sloveens. *Vjecna Medicatija* speelde er ondertussen al meer dan tachtig keer en won de award voor beste performance op het grote internationale Forever Young Festival in Belgrado. Ondertussen toert Boulogne ook nog steeds met *La leçon d'anatomie* en *The Anatomy Lesson*, waarmee ze binnenkort zelfs in Seel op het Bomfestival staat.

Maar Brussel blijft voor de ingeweken Limburgse haar favoriete biotoop, hoewel dat niet zo voor de hand ligt. "Het moeilijkste is om als arme kunstenaar in

Brussel een betaalbare woning te vinden en dan liefst ook nog eens in een veilige buurt, als je als vrouw niet iedere dag aangerand wilt worden. De sfeer kan in Brussel immers erg grimmig, heet en gevaarlijk zijn. Daar wordt al jaren veel te weinig aandacht aan besteed." Inmiddels heeft Boulogne een veilige, betaalbare woning gevonden. Dat het er voortdurend binnenregent, neemt ze erbij. "Ik steek liever al mijn geld in mijn stukken, sparen moet ik later maar doen. Het rare is echter om met de absurditeit van de werkelijkheid om te gaan: ik pendel voortdurend tussen driesterrenhotels en mijn eigen krot. Maar daarover moet je zwijgen, want dat hoort niet bij het entertainment dat je komt vertegenwoordigen."

WOW, 't is een vrouw

Marzipan or Plexi sluit aan bij het WoWmenfestival, dat focust op gender in de podiumkunsten en meer bepaald de vrouw. Het aantal vrouwelijke regisseurs en vrouwen in hogere bestuursfuncties is bijzonder gering in verhouding tot het aantal mannen binnen de culturele instellingen in Vlaanderen. Dat blijkt uit een studie die naar aanleiding van het festival gepubliceerd werd. Het verwondert Boulogne niet. "De pijnpunten zijn bekend: er is meer en alternatieve kinderopvang nodig. Ook 's avonds, want als artiest ben je vaak net dan uithuizig. En er is nood aan goed werk in een sekseneutrale ruimte. Ik heb feministen, die ergens aan de top staan, horen zeggen: er bestaat geen glazen plafond in je carrière. Daarboven wacht alleen een mannelijke mafia: een samensporing van de grootste paternalisten en vettigste seksisten."

Tot en met zaterdag in de Kaastudio's, Brussel. Daarna op tournee. www.kaaitheater.be

Twee vrouwen, één vreemde wereld

BRUSSEL • Dit weekend staan in Brussel twee voorstellingen van vrouwen die het over een gelijkwaardig thema hebben. In de lecture-performance 'Me and my stranger' bevraagt Sarah Vanhee zich over de betekenis van 'het vreemde'. Esther Mugambi exploreert in 'Hybrid Eyes' haar relatie met Kenia, een land dat ze al heel jong verliet.

De Belgische Sarah Vanhee bleef na haar mimestudie in Amsterdam hangen. Wellicht is ze daarom zo gevoelig voor wat het betekent een vreemde te zijn. Gewapend met videobeelden, dia's en boeken filosofeert ze over wat we verstaan onder 'het vreemde' en waarom dat zo emotioneel geladen is. Haar inspiratie komt uit vele bronnen. Zo is er het verhaal van de filosoof Jean-Luc Nancy, die op zijn vijfde een ruilhart kreeg. Dat liet hem toe om verder te leven, maar tegelijk waren de nevenwerkingen van geneesmiddelen om afstotingsverschijnselen te onderdrukken soms ook levensbedreigend. Het hart bleef vreemd, redding en gevaar tegelijk.

Vanhee zocht het ook in de wetenschappen. Ze ging na hoe organismen die vreemd zijn aan elkaar toch kunnen samenleven, en hoe dat in hun voor- of nadeel werkt. Tenslotte trok ze de straat op om mensen te bevragen over het vreemde. Terwijl ze spreekt is er ook een stem die haar doen en zijn commentarieert, alsof ze zelf een vreemde was.

'Als ik een Keniaanse was...'

Esther Mugambi werd geboren in Kenia uit een Nieuw-Zeelandse moeder en een

Keniaanse vader. Toen ze 6 was, stierf haar vader en week het gezin uit naar Australië. Sindsdien kwam ze er maar een keer terug. Bij haar afstudeerproject aan de masteropleiding Dasarts in Amsterdam dook haar bijna vergeten relatie met Kenia weer op. Dat het land zowel door Obama als door de onverwachte onlusten in het voorspoedige land in de aandacht kwam, was daar niet vreemd aan.

Sarah Vanhee en Esther Mugambi brengen allebei performances die in het teken staan van 'het vreemde'

Mugambi ondernam enkele reizen naar Kenia en Oeganda en botste daar op een eigenaardige praktijk. Buitenlandse films worden er vaak zonder ondertiteling vertoond in cafés, maar een VJ levert ter plaatse tekst en uitleg bij de beelden. Dat procedé enterde ze om filmpjes die ze ter plaatse en in Nederland schoot van commentaar te voorzien. Realiteit en fictie over Kenia lopen in die films door elkaar. Mugambi fantaseert als een getalenteerde rapper over het leven dat ze geleid zou hebben als ze in Kenia gebleven was. Ze speelt in haar commentaren met de grilligheid van het geheugen, maar onthoudt zich niet van scherpe commentaar op de huidige gang van zaken in Kenia.

Sarah Vanhee, *Me and My Stranger*, Beursschouwburg, 26 en 27 maart.
Esther Mugambi, *Hybrid Eyes*, Kaastudio's, 27 en 28 maart.

Het waanzinnige theater van Ivo Dimchev

★★★★★

BRUSSEL • Steeds meer theaters in Europa verdringen zich om de Bulgaarse performancekunstenaar Ivo Dimchev te programmeren. Zijn prijzenkast is ook rijk gevuld. De solo *Som Faves* in de Beursschouwburg toont overtuigend waarom.

DOOR PIETER TJONCK

In Brussel opende Dimchev onlangs in zijn eigen woning het Volksroomtheater. Daar treedt hij ook geregeld op. Dimchev speelt nu met *Som Faves*, de afkorting van *Some Favourites*, in de Beursschouwburg. De voorstelling verloopt nooit helemaal op dezelfde wijze. Op het Something Raw Festival in Amsterdam opende het stuk op kousenvoeten. Op een zwart kastje met een elektrisch orgel, een kitscherig schilderijtje tegen de muur en een kat in wit porselein na, was het witte podium leeg. Een ernstige stem somde droog op welke ecologische en andere verliezen die avond te noteren zouden zijn. "De performer zal energie verliezen, de voorstelling zal elektriciteit verbruiken, de toeschouwer zal tijd verliezen."

In Brussel zal *Som Faves* wellicht anders aanvangen, want het stuk is precies wat de titel belooft: een greep uit een lange lijst mogelijke teksten en acts. Elk theater kan uit die lijst een keuze maken. Die 'shortlist' last Dimchev dan aan elkaar tot een voorstelling op maat. Je voelt de breuken en ongerijmde overgangen in het verloop van het stuk daarom vaak nog goed. Het heeft een wat geïmproviseerd karakter, alsof Dimchev alles ter plaatse bedenkt. Dat er geen attributen zijn, versterkt dat gevoel. Er zijn ook geen effecten. Als er klank is, dan komt die bijna altijd voort uit het orgeltje dat de artiest zelf bespeelt. Zelfs het licht

verandert nauwelijks. Toch is het resultaat allerminst willekeurig.

Door alle teksten en acties loopt immers één rode draad. Dimchev neemt ons mee op een hallucinante tocht langs de donkerste spelonken van de menselijke geest. Hij belichaamt onze kwaadste dromen, alsof ze bij hem net onder de oppervlakte van

Dimchev neemt je mee op een hallucinante tocht langs de donkerste spelonken van de menselijke geest

zijn huid aanwezig zijn. Veel van zijn teksten lijken inderdaad op de waanzinnige conversaties die zich enkel in zijn eigen hoofd afspeelen.

Zo is er het verhaal van de vrouw die aanbiedt om zijn moeder te zijn, maar daar

meteen eisen aan verbindt. Dimchev belooft compensatie in de vorm van een choreografie. Dat idee blijft om de haverklap, op de meest absurde momenten, opduiken in het stuk. Maar elke keer klinkt het anders. Nu eens zingt Dimchev de woorden met zijn buitengewone contratenorstem, dan weer fluistert hij als een halve gare of brult hij woest, zonder een klank uit te brengen. Het is genoeg om je, tegen beter weten in, toch te laten geloven dat de performer zo verknijpt is als hij zich voordoet. In een ander, luguber gesprek zegt een man tegen een andere dat hij bloed op zijn gezicht heeft. Hij biedt aan om het af te vegen. Meer bloed duikt op in een verward verhaal over Dimchevs moeder, die zijn zus bijstaat bij een bevalling. In deze act richt Dimchev zich, met voorgewende vriendelijkheid, rechtstreeks tot de toeschouwers. Hier wordt de overonderende présence van Dimchev bijna angstaanjagend. Je moet jezelf inprenten dat het echt maar theater is, zozeer lijkt hij in staat om onverwachts de kijkers te lijf te gaan.

Hoe waanzinnig en onvoorspelbaar de actie ook lijkt, de teksten zijn erg sterk. Hij verbindt er thema's als dood, bloed, liefde en pijn haast terloops met briljant komische beschouwingen over de eigenheid van kunst.

Af en toe voel je dat Dimchev een wat dubbele relatie heeft met de wereld van de kunst. In een van de grappigste scènes van het stuk neemt hij het flutschilderijtje op zijn knieën en prevelt, roept en schreeuwt tientallen keren: 'Respect Art! Respect it. Respect Art!'. Misschien moeten we dat niet te veel doen, inderdaad, maar dit werk dwingt in elk geval wel respect af.

Beursschouwburg Brussel, 26 en 27 maart